

Sovjetunionen, anmodedes om snarest at åbne den for undertegnelse og ratifikation, hvilket derefter skete i London, Moskva og Washington den 11. februar 1971. Danmark underskrev den pågældende traktat på nævnte dato sammen med en lang række andre lande.

Traktatens bestemmelser.

Traktaten består af en præambel og 11 operative artikler.

I *præambelen* fremhæves den fælles interesse, som menneskeheden har i fremskridt med hensyn til udforskning og anvendelse af havbunden til fredelige formål, og det påpeges, at forhindringen af et kernevåbenkapløb på havbunden tjener til at bevare verdensfreden, mindske den internationale spænding og styrke de venskabelige forbindelser mellem staterne. Det fastslås endvidere, at traktaten er et skridt på vejen til udelukkelse af havbunden og dens undergrund fra kernevåbenkapløbet, og at den udgør et skridt mod en traktat om almindelig og fuldstændig nedrustning under effektiv international kontrol, som parterne er besluttet på fortsat at føre forhandlinger om. Endelig erklærer parterne sig overbevist om, at traktaten vil fremme målsætningen og principperne i FN's pagt på en måde, der er i overensstemmelse med den internationale retsordens principper uden at krænke det åbne havs frihed.

Artikel I indeholder traktatens vigtigste bestemmelse, idet deltagerlandene i henhold til denne forpligter sig til ikke på havbunden eller i dens undergrund uden for ydergrænsen af en tilstødende zone, der er defineret i artikel II, at anbringe eller nedlægge kernevåben eller andre masseødelæggelsesvåben samt anlæg, affyringsinstallationer eller andet udstyr, som er særlig indrettet til oplagring, afprøvning eller anvendelse af sådanne våben. I artiklen fastslås endvidere, at disse forpligtelser også gælder inden for den nævnte zone af havbunden, men dog ikke for kyststaterne. Endelig forpligter de deltagende stater sig til ikke at bistå eller tilskynde nogen stat til at iværksætte eller deltage i de foran nævnte aktiviteter.

Artikel II fastslår, at den i artikel I omhandlede tilstødende zones ydergrænse skal være 12 sømil og udmåles på tilsvarende måde som den tilstødende zone på 12 sømil, der omtales i II. del af 1958-konventionen om det ydre territorialfarvand og den tilstødende zone.

Artikel III indeholder meget detaljerede bestemmelser om kontrollen med, at forpligtelserne i artikel I overholdes. I henhold hertil har deltagerne

ret til ved observation at verificere andre deltagende staters aktiviteter på havbunden og i dens undergrund uden for den i artikel I omhandlede 12 sømiles zone, forudsat at observation ikke griber forstyrrende ind i sådanne aktiviteter (stk. 1).

Såfremt der efter sådan observation hersker rimelig tvivl om opfyldelsen af de indgæede forpligtelser, skal den stat, der nærer en sådan tvivl, og den stat, der er ansvarlig for de handlinger, der giver anledning til tvivlen, rådføre sig med hinanden med henblik på at fjerne den. Hvis tvivlen fortsat består, skal den førstnævnte stat underrette de øvrige deltagende stater, og de involverede parter skal samarbejde om sådanne yderligere verifikationsprocedurer, der måtte opnås enighed om, herunder en hensigtsmæssig inspektion af genstande, anlæg, installationer m.v., som med rimelighed må antages at være af den i artikel I beskrevne art. Deltagerne i det område, hvor aktiviteterne foregår, herunder enhver kyststat samt enhver anden deltager, der måtte anmode herom, skal være berettiget til at deltage i et sådant samråd og samarbejde (stk. 2).

Lignende bestemmelser gælder, hvis den stat, der er ansvarlig for de pågældende aktiviteter, ikke lader sig identificere (stk. 3).

Såfremt det under stk. 2 og 3 omhandlede samarbejde ikke fjerner tvivlen om, hvorvidt de indgæede forpligtelser er opfyldt, kan en stat i overensstemmelse med bestemmelserne i De forenede Nationers Pagt henvise sagen til sikkerhedsrådet, som kan iværksætte foranstaltninger i overensstemmelse med pagten (stk. 4).

Endvidere fastsættes det, at kontrollen under traktaten kan foretages af den pågældende stat med egne midler, med hel eller delvis bistand fra enhver anden stat eller gennem passende internationale procedurer inden for De forenede Nationers rammer og i overensstemmelse med dennes Pagt (stk. 5).

Endelig udtales det, at kontrolforanstaltninger i medfør af traktaten ikke må gribe forstyrrende ind i andre staters aktiviteter og skal foretages med skyldigt hensyn til de af folkeretten anerkendte rettigheder, herunder det åbne havs frihed og kyststaternes rettigheder med hensyn til udforskning og udnyttelse af kontinentalsoklen (stk. 6).

Artikel IV bestemmer, at intet i traktaten skal fortolkes som værende til støtte eller skade for nogen deltagende stats stilling med hensyn til bestående internationale konventioner, eller med hensyn til rettigheder eller krav, som en sådan stat måtte gøre gældende. Tilsvarende gælder hvad angår anerkendelse eller ikke-ankendelse af rettigheder eller krav, som enhver anden stat måtte gøre gældende